

## **НЕКОНТРОЛЬОВАНИЙ КОНТЕНТ НА ІНТЕРНЕТ-ПЛАТФОРМАХ ЯК ЧИННИК РИЗИКУ РАННІХ СТАТЕВИХ ЗНОСИН ПІДЛІТКІВ**

**Смаглюк Ольга Анатоліївна**

*аспірантка кафедри соціології та масових комунікацій  
Криворізький державний педагогічний університет  
м. Кривий Ріг, Україна*

Сучасне життя змінює соціальні норми статевого життя, особливо вікові межі початку статевиx зносин. Раннє статеве життя підлітків є дуже розповсюдженим у світі, зокрема і в Україні. Водночас, як довели лікарі, психологи та соціологи, ранній вступ у статеве життя може завдати серйозної шкоди здоров'ю підлітків. Оскільки поняття «статева зрілість» означає такий стан організму людини, за якого «вона може виконати всі статеві функції без шкоди для здоров'я. А тому питання пошуку негативних факторів впливу на світосприйняття підростаючого покоління стає ще більш актуальним» [1].

Здатність, а також бажання вести активне статеве життя у підлітків виникає ще до того, як настає можливість зрілої реалізації таких відносин. Разом з тим, вступаючи в статеві зносини, підлітки не завжди повною мірою усвідомлюють їх деструктивні наслідки. Передчасне статеве життя та штучна стимуляція статевиx потреб не тільки підвищує ризик різноманітних захворювань, у тому числі захворювань, що передаються статевим шляхом та абортів, але й перешкоджає нормальному статевому та психологічному дозріванню особистості та відвертає увагу від досягнення важливих соціальних цілей, що негативно позначається на подальшому сімейному житті підростаючого покоління. Згідно з дослідженням «Соціальна обумовленість та показники здоров'я підлітків і молоді в Україні», яке проведено дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), кожен четвертий хлопець та кожна восьма дівчина (12,4%) у віці 13–17 років мають вже досвід статевиx стосунків. Кожен третій підліток, який має досвід статевиx стосунків, не використовував презерватив під час першого статевого акту [2].

Існують різні чинники, що впливають на раннє статеве життя підлітків. Одним з них є Інтернет, від деструктивного контенту якого діти і підлітки, на жаль, не захищені. Інформаційна безпека дитини – це стан її безпеки в комп'ютерному середовищі. Між тим поширення протиправного контенту в Інтернеті створює загрозу здоров'ю, а подекуди і життю підлітків. Інформація стає дедалі відкритою, тому діти

і підлітки активно користуються нею. Загально відомо, що підлітки становлять близько третини всіх користувачів у всьому світі, натомість цифрове середовище ставиться до всіх користувачів однаково в рамках відкритості контенту. Водночас в інтернеті зростає рівень деструктивних груп, структур (згадаймо товариства «Синій кіт», «Білий дім», тощо), включаючи сексуальну експлуатацію та сексуальне насильство в мережі.

Інтернет несе в собі велику кількість шкідливих даних, які можуть, наприклад, негативно вплинути на особистість, психологію підлітків, процес прийняття рішень, зрушити ціннісні норми в бік тих, хто негативно оцінюється в суспільстві. Серед найбільш поширених ризиків інформаційної небезпеки є розповсюдження протиправного контенту у мережі Інтернет: велика кількість відео та картинок, що містять інформацію про статеві збочення, можуть заплутати дитину, завдати шкоди її розуму, призвести до порушення сексуальної психології та морально-духовного розвитку, перешкодити побудові в майбутньому міжстатевих та сімейних відносин. Інтернет часто дає неправильне розуміння природи інтимних стосунків між людьми, експлуатує та спотворює природну допитливість, використовує відсутність у підлітків та молоді психологічних та особистісних ціннісних нормативних систем. Вільний і неконтрольований доступ до джерел інформації підлітків, які мають розумову, вольову та емоційну незрілість, недостатній розвиток критичного мислення, призводить до негативного впливу інформації на них, що може проявлятися у формуванні моральної деформованості особистості.

Захист прав підлітків в цифровому просторі стає все більш актуальним в контексті їх зростаючої цифрової активності. Для них важливо мати підтримку батьків, які можуть надати поради щодо цифрової безпеки, контролювати доступ до непристойного контенту та встановлювати відповідні обмеження. Підтримка в цифровому світі відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та захисту підлітків. Поради та нагляд дорослих стають важливими елементами розвитку цифрової грамотності дітей та підлітків, батьки можуть надати основні поради щодо безпечного користування Інтернетом та соціальними мережами. Це включає створення безпечних паролів, обмеження розголошення особистої інформації та розуміння ризиків онлайн-спілкування. Налаштування батьківського контролю або використання спеціальних програм для фільтрації вмісту та обмеження доступу до певних веб-сайтів або додатків є важливою частиною безпеки підлітків в Інтернеті [3, с. 95].

Також важливу роль грає й сам інформаційний простір. Окремої уваги заслугове питання впливу на формування девіантної поведінки

неповнолітніх користувачів поширення в інформаційному просторі комп'ютерних ігор, що містять елементи сексуального характеру та насильства, які можуть призвести до психічного та морального спотворення особистості, а також популярні в наш час відео-трансляції парних самогубств підлітків із-за заборони інтимних відносин в ранньому віці. Платформи та веб-сайти соціальних мереж повинні взяти на себе відповідальність за створення безпечного середовища для молоді, фільтрувати шкідливий контент, забороняти неприйнятну діяльність та просувати інші запобіжні заходи.

Таким чином, соціальні мережі та інші цифрові платформи мають значний вплив на життя сучасної молоді і потребують певних правових та моральних коректив, особливо коли в цифровому просторі перебувають неповнолітні, чия особистість ще не до кінця сформована. Міри коригування доступу до шкідливого контенту необхідні у наш час задля уникнення в майбутньому руйнівних наслідків.

### **Література:**

1. Герасименко О. І. Словник-довідник термінів судової медицини. Київ : Ін Юре, 2002. 482 с.
2. ЮНІСЕФ: Українські підлітки нехтують своїм здоров'ям. 2019. URL: <http://surl.li/mgmz>
3. Пугач С. Особливості правового регулювання права дитини на безпечний інформаційний простір. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-389-0-27>

## **КРЕАТИВНИЙ КЛАС – ФЕНОМЕН ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

**Яковлев Денис Вікторович**

*доктор політичних наук, професор,  
професор кафедри соціології*

*Національний університет «Одеська юридична академія»  
м. Одеса, Україна*

У 2017 році в Україні активізувались публічні дискусії щодо формування нового соціального класу – креативного класу. Дебати спричинила ідея щодо постання так званого «креативного класу» і визначення його ролі в контексті політичного, економічного та